

AAC-JAA, TRAJNIMI "HUMAN FACTORS CRM IN AVIATION"

Në ambientet e Autoritetit të Aviacionit Civil u zhvillua kursi i dytë në kuadër të Marrëveshjes me Organizatën prestigjioze të trajnimeve JAA...

faqe 7

EUROCONTROL: PSE NDODHIN VONESAT

Shkaqet kryesore të vonesave sot në Europë, lidhen me mbërritjen me vonesë të avionit apo fluturimit pasardhës...

faqe 6

SHTATOR 2018 - Botimi V

posta ajrore

Buletini mujor i Autoritetit të Aviacionit Civil shqiptar

www.aac.gov.al | info@acaa.gov.al

Tel: +355 4 22 51 220

OPINION

ELTON KACAGJELI

VONESAT PËR SHKAK TË "AOG": PSE NDODHIN?

faqe 5

STATISTIKA

RRITET NUMRI I FLUTURIMEVE CHARTER NË MUAJIN KORRIK

Shifrat referojnë një numër prej 345,910 pasagjerë të cilët kanë udhëtuar gjatë kësaj periudhe nga të cilët 79,311 pasagjerë kanë udhëtuar me linja Charter...

AVIACIONI NË BOTË

IZRAEL 3 ML SULME KIBERNETIKE NDAJ SISTEMEVE TË AEROPORTIT

Autoritetet Izraelite kanë vendosur të hapin një qendër për mbrojtjen kibernetike në "Aeroportin Ndërkombëtar Ben Gurion", për shkak të rritjes dramatike të sulmeve kibernetike ndaj sistemeve të aeroportit...

		JANAR	SHKURT	MARS	PRILL	MAJ	QERSHOR	KORRIK	GUSHT
ERNEST	Vonesa mbi 2 orë	5	1	9	5	1	1	1	19
	Anullime			3	1				10
ALBAWINGS	Vonesa mbi 2 orë					1	5	7	7
	Anullime							1	3
BLUE PANORAMA	Vonesa mbi 2 orë	1	1	4	3	3	26	6	3
	Anullime								6
LUFTHANSA	Vonesa mbi 2 orë		1			1	1	2	2
	Anullime				1			2	1
AIR SERBIA	Vonesa mbi 2 orë								1
	Anullime								1
WIZZ AIR	Vonesa mbi 2 orë	1						2	1
	Anullime								1
ALITALIA	Vonesa mbi 2 orë							2	1
	Anullime		1						1

RAPORTI I PERFORMANCËS MUAJI GUSHT, ANULLIME REKORD

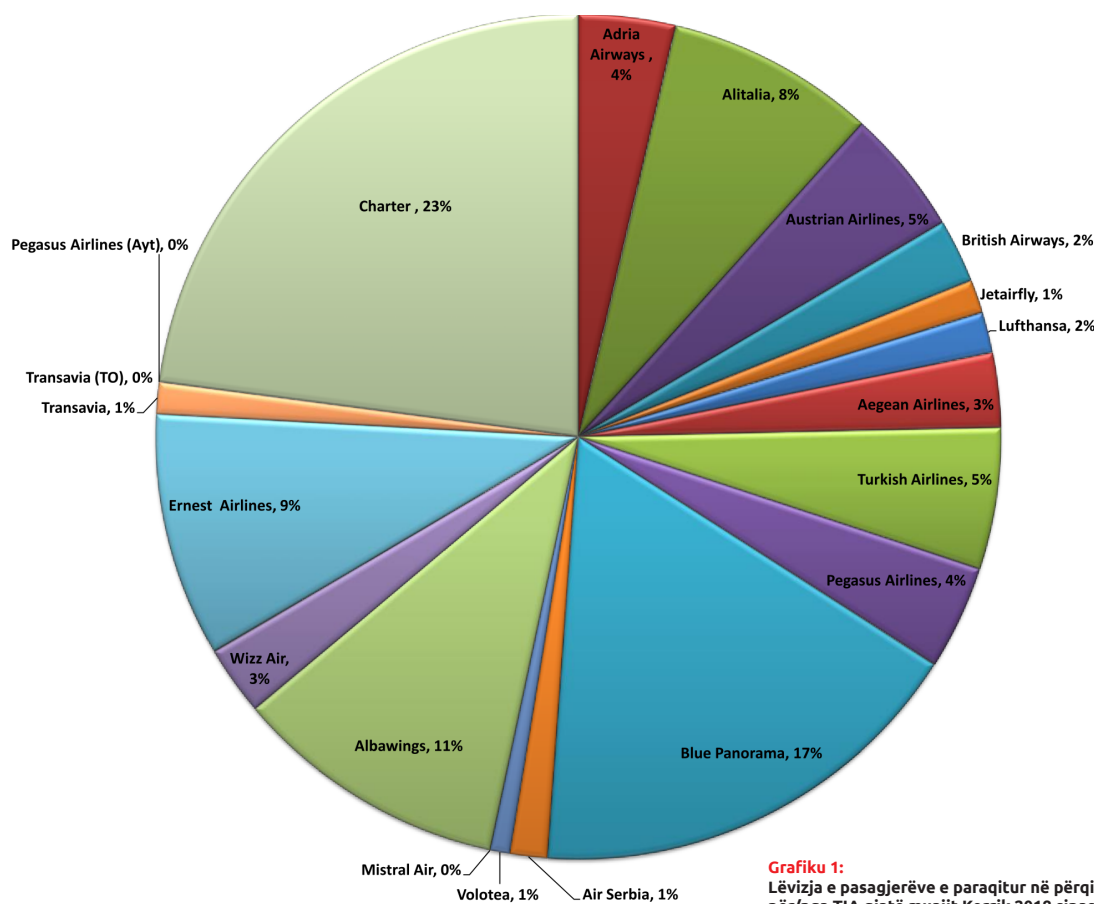
NGA TË DHËNAT ZYRTARE QË "AAC" DISPONON, KOMPANIA ME NUMRIN MË TË LARTË TË ANULLIMEVE VIJON TË MBETET "FLY ERNEST"...

faqe 4

ANALIZA STATISTIKORE PËR MUAJIN KORRIK 2018

MBIZOTËROJNË FLUTURIMET CHARTER

■ **KORRIK 2018:** Ndryshimet e fluksit të lëvizjes së pasagjerëve që udhëtojnë me fluturime Charter në Korrik të 2018 sipas të dhënave shkojnë në 79,311 pasagjerë, shifër krahasimisht më e lartë krahasuar me vitin 2017, që ka pasur një rritje prej 65.80% dhe nga viti 2016 në vitin 2017 ku ka shënuar një rritje prej 42.25% të fluksit të pasagjerëve. Në grafikun e mëposhtëm vëmë re se numri i pasagjerëve që fluturojnë me Charter ka pësuar gjithashtu një rritje nga viti në vit ndaj totalit të pasagjerëve. Por në vitin 2018 është më e dukshme rritja pasi ato përbëjnë 23% të totalit, ndërkohë që në 2017 ka qënë 16% dhe në 2016 në 15%. Gjithashtu nëse do të bënim një analizë më të thellë dhe n.q.s do të krahasojmë numrin e pasagjerëve që kanë hyrë dhe atyre që kanë dalë me anë të fluturimeve Charter në/nga TIA, numri i pasagjerëve në hyrje është më i lartë, përkatësisht 40,721 pasagjerë ndërsa numri i pasagjerëve në dalje është 38,590 pasagjerë.

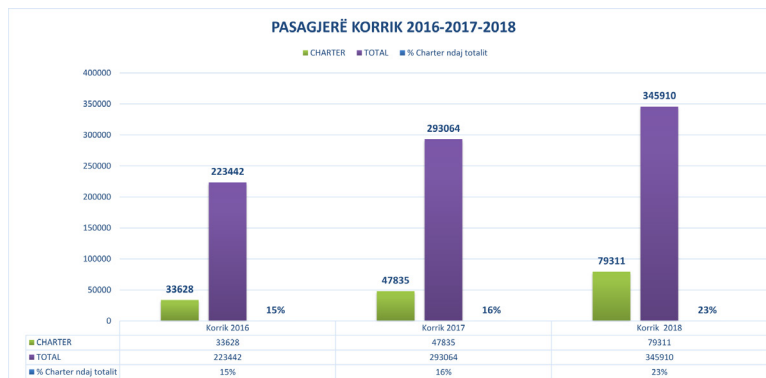

Grafiku 1: Lëvizja e pasagjerëve e paraqitur në përqindje (%), që kanë udhëtuar për/nga TIA gjatë muajit Korrik 2018 sipas shoqërive ajrore.

■ **PËRQINDJET:** Referuar të dhënave, mbizotëruese në treg për këtë muaj janë fluturimet Charter të cilat zotërojnë 23% duke mbuluar kështu fluksin më të madh të lëvizjes së pasagjerëve për muajin Korrik 2018, me një numër prej 79,311 pasagjerë. Ndjekur nga "Blue Panorama" me një numër prej 59,175 pasagjerë ose 17% ndaj totalit, "Albawings" me 36,363 pasagjerë ose 11% të totalit, "Ernest s.p.a" me 32,257 pasagjer dhe 9% ndaj totalit dhe Alitalia 27,726 pasagjerë ose 8% të totalit mujor. Nisur nga këto të dhëna duke përjashtuar fluturimet Charter, Italia vazhdon të zotërojë përqindjen më të madhe të tregut të transportit ajror për muajin Korrik 2018, duke zënë 45% të totalit, ndjekur nga Turqia me 9%. Nëse referuar shifrave do të analizojmë ecurinë e tregut të transportit ajror në vendin tonë për muajin Korrik të viteve 2016-2017-2018, vëmë re se kemi një tendencë në rritje të tregut të pasagjerëve që udhëtojnë nëpërmjet ajrit, vit pas viti.

NUMRI I PASAGJERËVE

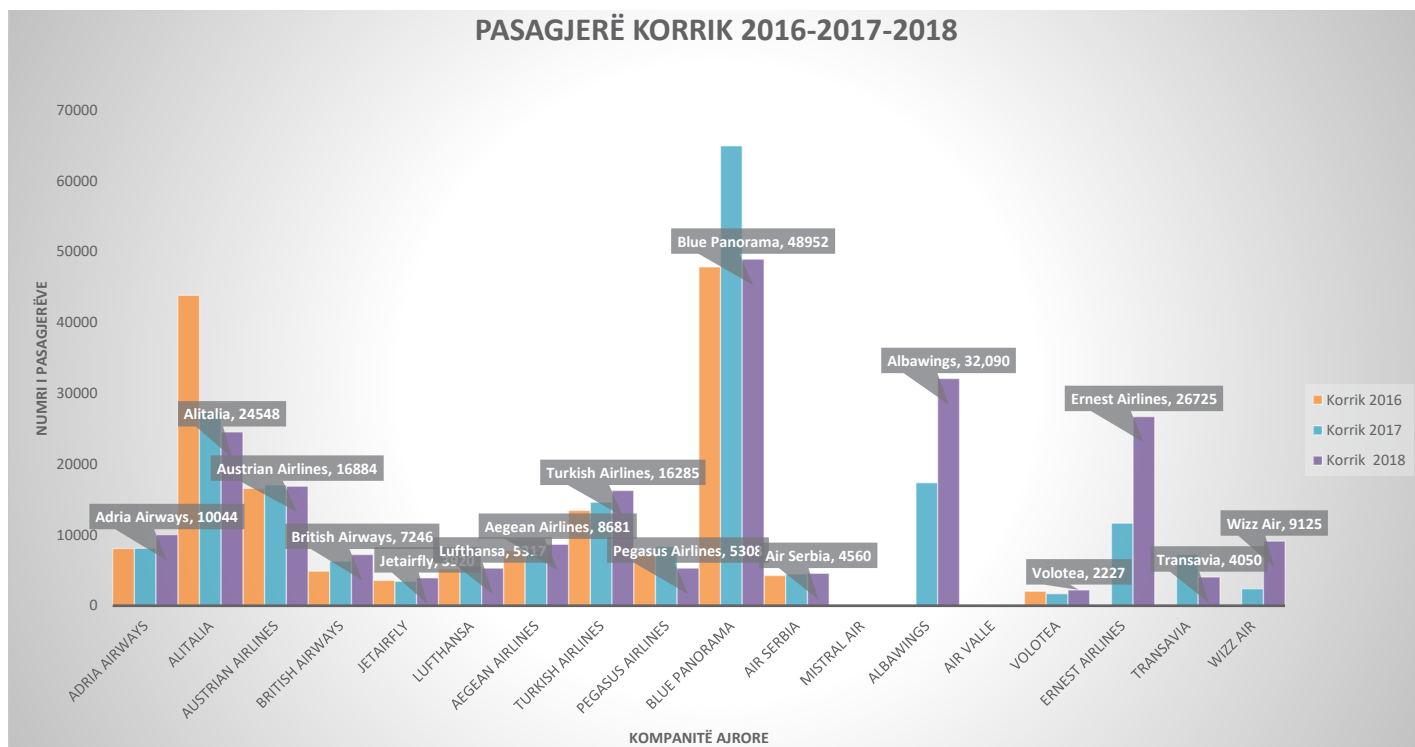
KORRIK 2018: Referuar të dhënave zyrtare të ardhura në Autoritetin e Aviacionit Civil, muaji Korrik 2018 karakterizohet nga një fluks në rritje i pasagjerëve që udhëtojnë nëpërmjet transportit ajror. Shifrat referojnë një numër prej 345,910 pasagjerësh, të cilët kanë udhëtuar gjatë kësaj periudhe nga të cilët 79,311 pasagjerë kanë udhëtuar me linja Charter. Në tërësi, rritja e trafikut të pasagjerëve në Aeroportin Ndërkombëtar “Nënë Tereza” përgjatë muajit Korrik 2018 ka qenë 18% krahasuar me Korrikun e vitit 2017. Grafiku në të djathtë paraqet krahasimin e numrit të pasagjerëve të muajit Korrik 2018 kundrejt së njëjtës periudhë të viteve 2016 dhe 2017:

Grafiku 2:

Numri i pasagjerëve për fluturimet Charter për muajin Korrik përgjatë 3 viteve të fundit

KORRIK 2018: Nisur nga të dhënat mbi operatorët ajrorë, përsa i përket rritjes/rënies së fluksit të lëvizjes së pasagjerëve për muajin Korrik 2016-2017-2018, vëmë re se numri i pasagjerëve që kanë fluturuar me kompaninë “Wizz Air” në muajin Korrik 2018 ka shënuar një rritje prej 219.60% e krahasuar me Korrikun e 2017, ndërsa kompania ajrore “Transavia” ka humbur në treg, duke shënuar një rënie në numrin e pasagjerëve që kanë zgjedhur të udhëtojnë me të në muajin Korrik 2018 me rreth -52% krahasuar me Korrik e 2017. Gjithashtu një humbje të tregut vit pas viti përgjatë muajit Korrik ka shënuar edhe kompania “Alitalia”, e cila Korrikun e 2018 ka humbur rreth -11% të tregut të saj dhe Korrikun e 2017 krahasimisht me atë të 2016 rreth -13%. Gjithashtu vlen të theksohet se kompania “Blu Panorama” sikurse paraqitet edhe në grafikon si më poshtë ka pësuar një rënie prej -9% krahasimisht me Korrikun e 2017, ndryshe kjo nga rritja prej 11% e vitit 2017 me vitin 2016. Grafiku i mëposhtëm paraqet krahasimin e numrit të pasagjerëve të muajit Korrik 2018 kundrejt së njëjtës periudhë të viteve 2016 dhe 2017.

Grafiku 3:

Lëvizja e pasagjerëve që kanë udhëtuar për/nga TIA gjatë muajit Korrik 2018 sipas shoqërive ajrore.

RAPORTI I PERFORMANCËS

VONESAT: REKORD MUAJI GUSHT

Muaji Gusht 2018, shënon edhe shifrat më të larta të vonesave dhe anulimeve të fluturimeve nga dhe drejt "Aeroportit Ndërkombëtar Nënë Tereza" të Tiranës. Nga të dhënat zyrtare që AAC disponon kompania me numrin tejet të lartë të vonesave vijon të mbetet "Fly Ernest" me 10 anulime në 31 ditë, dhe me vonesa që në shifra shkojnë në 19 mbi 3 orë por dhe disa mbi 6 orë. Kompania e dytë me më shumë vonesa renditet "Albawings" me 7 vonesa mbi dy orë. Si arsye kryesore të dhëna nga kompania "Fly Ernest" jepen "AOG".

Në tabelën në të djathtë paraqiten edhe numrat e saktë me vonesa dhe anulime të fluturimeve gjatë muajit Gusht 2018.

KOMPANIA		JANAR	SHKURT	MARS	PRILL	MAJ	QERSHOR	KORRIK	GUSHT
ERNEST	Vonesa mbi 2 orë	5		1	9	5	1	1	19
	Anullime				3	1		2	10
ALBAWINGS	Vonesa mbi 2 orë						1	5	7
	Anullime							1	
BLUE PANORAMA	Vonesa mbi 2 orë	1	1	4		3	3	26	3
	Anullime							6	
LUFTHANSA	Vonesa mbi 2 orë		1				1	1	2
	Anullime				1			2	
AIR SERBIA	Vonesa mbi 2 orë								1
	Anullime								
WIZZ AIR	Vonesa mbi 2 orë	1						2	1
	Anullime								
ALITALIA	Vonesa mbi 2 orë							2	
	Anullime		1						1
ADRIA	Vonesa mbi 2 orë	1	1	2	1				
	Anullime	1	1	2	2				
TURKISH	Vonesa mbi 2 orë	1		2	1				
	Anullime								
AUSTRIAN	Vonesa mbi 2 orë						1	1	
	Anullime				1	1			
JETAIRFLY	Vonesa mbi 2 orë								
	Anullime								
AEGEAN AIR	Vonesa mbi 2 orë								
	Anullime								
PEGASUS	Vonesa mbi 2 orë							1	
	Anullime								
BRITISH AIRWAYS	Vonesa mbi 2 orë		1	1	1			1	
	Anullime								
VOLOTEA	Vonesa mbi 2 orë				1				
	Anullime								

Tabela përkatëse

TË DREJTAT E PASAGJERIT

Prej 10 muajsh Autoriteti i Aviacionit Civil i jep një vëmendje të madhe të drejtave të pasagjerit, duke hapur një drejtori të dedikuar që asiston pasagjerët në plotësimin e formularëve të ankimit për vonesat mbi 3 orë dhe anulimet e palajmëruara. Duke u bazuar edhe në rregulloret europiane, e vetmja mënyrë që qytetarët të përfitojnë 250 euro kompensim për dëmin e shkaktuar nga kompanitë, është plotësimi i formularëve. Aktualisht në 10 muaj, janë plotësuar gjithsej 900 formularë ankimi për 1500 persona. Nga kontaktet e vazhdueshme që AAC ka me kompanitë ajrore, formularët janë duke u trajtuar dhe për një periudhë që varion deri në 6 javë, do të jenë edhe shifrat konkrete. AAC i rekomandon edhe njëherë pasagjerët që të ndjekin me vëmendje dhe të plotësojnë saktësisht formularët e ankimit. Nëse përgjigja nuk është brenda pritshmërive të tyre ne u sugjerojmë të na kontaktojnë për asistencë në adresën elektronike: pax@acaa.gov.al, ose pranë zyrave të **Sektorit Të Drejtës së Pasagjerit** në AAC, me vendndodhje në terminalin e Aeroportit Ndërkombëtar "Nënë Tereza" në Rinas. Ndërsa në Buletinet e radhës, do të publikohen edhe shifrat e sakta të kompensimeve.

UDHËZUESI ONLINE PËR TË DREJTAT E PASAGJERIT

Autoriteti i Aviacionit Civil Shqiptar, synon që me anë të këtij udhëzuesi të informojë pasagjerët që zgjedhin transportin ajror, të njihen me të drejtat e tyre në rast se kompania ajrore vonohet në nisje mbi 3 orë, anulon fluturimin, apo probleme të tjera që mund të hasen gjatë udhëtimit.

Në linkun e mëposhtëm në faqen zyrtare të internetit të AAC, ju mund të gjeni çdo informacion të detajuar, si dhe formularët përkatës të ankimit.

www.aac.gov.al/te-drejtat-e-pasagjerit

VONESAT PËR SHKAK TË "AOG": (AIRCRAFT ON GROUND)

Elton Kacagjeli

Drejtoria e Mbikqyrjes së Operatorëve Ajror dhe
Organizatave të Mirëmbajtjes

Vonesat apo anulimet e fluturimeve janë një fenomen që kanë shënuar një rritje të konsiderueshme këtë vit. Arsyet e vonesave në fluturim apo anulimeve janë nga më të ndryshmet, të cilat kanë lidhje me aspekte që lidhen me kapacitetet e kompanive dhe aeroportëve, operacionale dhe teknike. Sipas rregullave ndërkombëtare përveç anulimeve, vonesat të cilat konsiderohen problematike për pasagjerët janë ato që zgjasin më shumë se 3 orë nga orari i planifikuar i nisjes së avionit. Ndonëse siç thamë dhe më sipër, arsyet mund të jenë të ndryshme për vonesa të gjata dhe për anulimet e fluturimeve, në disa raste ato kanë të bëjnë me aspektet teknike. Një aspekt teknik i cili është dhe shkaku i vonesave të zgjatura ose anulimeve është ai që në aviacion quhet AOG (Aircraft On Ground) avion në tokë.

Kur një avion konsiderohet AOG?

E thënë thjesht një avion konsiderohet AOG atëherë kur ka probleme teknike të rëndësishme apo dëmtime fizike të avionit të cilat mund të ndikojnë në sigurinë e fluturimit. Në Aeroportin Nënë Tereza të Rinasit kohët e fundit janë vënë re vonesa në fluturime që sipas kompanive ajrore që kanë edhe avionët në përdorim ose në pronësi vijnë pikërisht për shkak të AOG. Më së shumti vonesa kanë qenë si rrjedhojë e fluksit të lartë të fluturimeve përgjatë sezonit veror aty ku dhe skeduli i fluturimeve është dhe më i ngjeshur dhe si rrjedhojë dhe trafiku ajror është më i ngarkuar. Kjo lidhet edhe me mungesën e kapaciteteve nga kompanitë ajrore. Gjithashtu përgjatë sezonit veror ka patur dhe vonesa me orare të gjata dhe anulime. Këto kanë qenë pjesërisht si pasojë e AOG-ve të avionëve të kompanive të ndryshme. Një rast konkret për ta bërë edhe më të kuptueshme për publikun e gjerë, ishte ai i një avionit që u klasifikua "AOG" për arsye të futjes së

zogjve në motor gjatë fazave të fluturimit, një problem që ndodh shpesh me avionët e linjave të ndryshme ajrore. Ngjarje e cila solli problematika në fluturimet e kësaj kompanie ajrore pasi për riparimin dhe ndërrimin e pjesëve të dëmtuara u deshën 3 ditë. Një avion tjetër u klasifikua AOG pasi u evidentua një problem me gomat e avionit. Pra arsyet janë të ndryshme dhe lidhen kryesisht, me pjesët teknike të një avionit, që fillojnë që nga gomat, dhe elemente të tjerë që lidhen me sigurinë në aviacion.

Pse duhet një kohë disa ditore (si në rastet e lartpërmendura) për ta vënë avionin në efikasitet për fluturim?

Në raste të tilla AOG-je duhet të kemi në vëmendje procedurat që ndiqen për riparimet në avion si dhe largësinë nga vendi ku është klasifikuar AOG me bazën e mirëmbajtjes. Ka defekte të cilat mund të riparohen në vend dhe të cilat nuk marrin shumë kohë për ta patur avionin sërish në gjendje për të fluturuar në mënyrë të sigurtë. Në rastet e lartpërmendura kemi patur ndërrim dhe riparim pjesësh të rëndësishme të avionit të cilat, mbasi kryhen nga inxhinierët e kualifikuar duhet të marrin miratimin dhe nga Organizatat kompetente të mirëmbajtjes për atë tip avionit, në mënyrë që të bëhet i vlefshëm për një fluturim të sigurtë. Gjithashtu në rastet kur ka patur dëmtime të strukturës së avionit, pasi janë ndjekur hapat e mësipërm duhet dhe një kontroll dhe miratim për riparimet e kryera në avion nga vetë prodhuesi, i cili duhet të japë garancinë që ndërhyrjet dhe riparimet e bëra në avion nuk ndikojnë për probleme gjatë fluturimeve. Pra janë një numër i konsiderueshëm hapash që ndërmerren për të patur avionë të sigurtë në fluturim. Na duhet të theksojmë se të gjitha këto masa merren në mënyrë që çdo fluturim dhe çdo pasagjer apo ekuipazh fluturimi të jenë të sigurtë. Janë këto masa të cilat e kanë bërë transportin ajror shumë kompleks por e kanë kthyer në lider në rangun global si transporti më i sigurtë me të cilin udhëtohet.

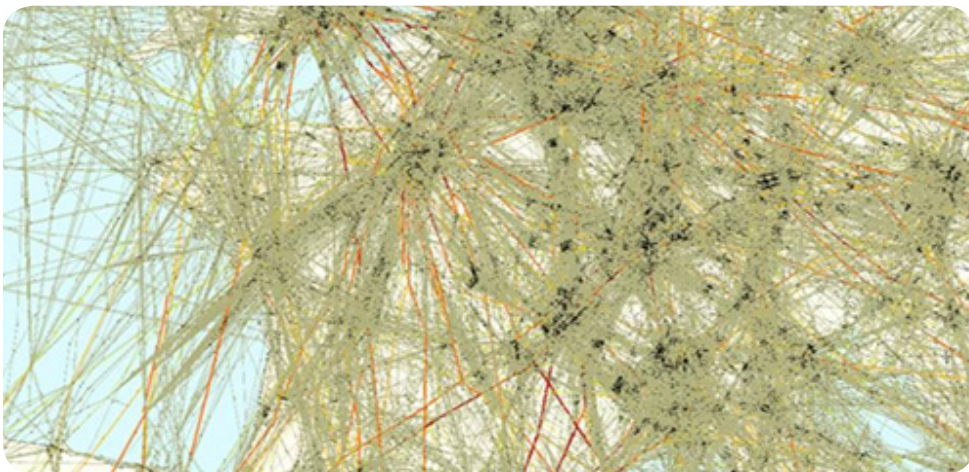

EUROCONTROL: PSE NDODHIN VONESAT

Një nga shkaqet kryesore të vonesave sot në Europë, lidhet me mbërritjen me vonesë të avionit apo fluturimit pasardhës që afekton edhe ekuipazhin, etj. Nga të dhënat kjo ka ndodhur në të paktën 44% të rasteve në total në Europë, duke shtuar vonesat mesatare prej 5 minutash të çdo fluturimi. Kjo shpjegon edhe faktin se pse vonesat më të mëdha ndodhin me avionin tuaj që niset pas orëve të paradites. Prandaj është me shumë rëndësi që nëse kompanitë menaxhojnë me sukses orët e para të fluturimeve atëherë nuk do të ketë vonesa, por nëse fillojnë që në orët e paradites ato afektojnë fluturime deri në 15 orët që vijnë, pasi shkakton një efekt zinxhir të pothuasje çdo fluturimi

që do të kryejë një avion. Kompanitë në teori mund të krijojnë një ambient më të mirë për të reduktuar në maksimum ato që quhen vonesat "reaktive", duke zgjatur më shumë oraret e nisjes ndërmjet fluturimeve, por kjo do

Në foto:
trafiku ajror në Europë përgjatë 8 muajve të parë të vitit 2018

të kishte më shumë kosto. Prandaj kompanitë bëjnë shumë fluturime vajtje-ardhje brenda ditës. Aeroplanët dhe ekuipazhi gjenerojnë të ardhura vetëm kur janë në fluturim, prandaj zgjedhin të kryejnë disa fluturime vajtje-ardhje, e kundërta do të kishte më shumë kosto ose fitim të humbur. Shkaqet e tjera që shkaktojnë më shumë vonesa dhe zënë afërsisht 27% lidhen me:

1. Vonesa në hipjen në bord të pasagjerëve
2. Kontrollat e bagazheve
3. Pastrimi, mbushja me karburant, katering i avionit
4. Defekte teknike (AOG)
5. Çëshjet e dokumentave, kontrolli etj
6. Vonesat e ekuipazhit, numri i ulët dhe sëmundjet

Por ka edhe arsye që lidhen me aeroportin, si mbyllja e një pistë, probleme në furnizimin me karburant, apo me sistemin e bagazheve. Ndërsa

faktori atmosferik është përqindja më e ulët me vetëm 7%, që do të thotë se në kushte të vështira moti, si dëborë ,akull, etj., procesi për bagazhet dhe jo vetëm, vështirësohet. Vonesat janë kthyer në një sfidë të vërtetë për shumë aeroporte dhe kompani ajrore për ti reduktuar sa më shumë. Për këtë Eurocontrol është duke punuar ngushtësisht me gjithë partnerët lokalë në shtete të ndryshme. Ndër masat e rekomanduara janë: rritja e kapacitetete fizike, si psh në disa aeroporte në ishujt e Greqisë ka një numër të vogël të portave (gate), dhe Eurocontrol është duke punuar me autoritet që të merren masat duke i shtuar. Por gjithashtu Eurocontrol ka punuar dhe me kompanitë ajrore për të rregulluar skedulet. Megjithatë po analizohet me vëmendje çdo plan fluturimi, për të nxjerrë edhe konkluzionet nëse janë më shumë fluturime se sa kapacitetet.

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL: TJETËR BASHKËPUNIM ME ORGANIZATËN E NJOHUR “JAA” PËR TRAJNIMET

Në ambientet e Autoritetit të Aviacionit Civil u zhvillua kursi i dytë në kuadër të Marrëveshjes me Organizatën prestigjioze të trajnimeve “JAA TO”, me temat që lidhen me faktorin njerëzor në aviacion, ose “Human Factors CRM in Aviation”. Në këtë kurs morën pjesë 10 inspektorë të AAC nga sektorë të aviacionit, duke u njohur dhe vlerësuar me çertifikatën e rëndësishme të “JAA TO”, e njohur nga gjithë organizatat ndërkombëtare të aviacionit civil. Tema kryesore e këtij trajnimi ishin faktorët njerëzor, çdo gjë ndikon në performancën njerëzore në punët e përditshme. CRM, është një koncept që i ndihmon njerëzit të optimizojnë përdorimin e të gjitha burimeve të mundshme me qëllimin për të optimizuar Performancën njerëzore dhe reduktojnë impaktin e gabimit

njerëzor, që në aviacion mund të ketë pasoja të mëdha. Ky kurs i ndihmoi pjesëmarrësit në ushtrime të përditshme për përdorimin e koncepteve të vendim-marrjes në situata të ndryshme, ndërgjegjësimi për situatën, stresin. Ndërsa në muajin e kaluar AAC, zhvilloi trajnimin e fazës

së parë po me ekspertët e “JAA”, duke trajnuar 10 inspektorë të AAC për sistemin efektiv të menaxhimit të sigurisë. AAC do të vijojë traditën e sjelljes së ekspertëve të njohur nga agjensi prestigjioze për të trajnuar stafin dhe çertifikuar në aspekte të rëndësishme në aviacion.

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

AKTIVITETE TË DREJTORIVE TË AUTORITETIT TË AVIACIONIT CIVIL GJATË MUAJIT GUSHT

Drejtoria e Mbikqyrjes së Operatorëve Ajror dhe Organizatave të Mirëmbajtjes gjatë muajit gusht ka kryer disa aktivitete:

- 1) 4 Inspektime në Ramp (SAFA / Vlerësimi i Sigurisë së Avionëve të Huaj)
 - 2) 2 En Rout Cockpit & Cabin Inspection
 - 3) 1 Audit tek kompania ajrore “Albawings”: FDM (Flight Data Monitoring), Rekordet e Stafit Ajror, Sistemi i Menaxhimit.
- Ndërsa në datën 30/08/2018 është dhënë edhe konfirmimi nga EASA për mbylljen e gjetjeve të Auditit SAFA/RAMP.AL.02.2018.

TIA: SIGURIA NË AVIACION, SHTOHET NJË PIKË SKANERI PËR KONTROLLIN

Në Qershor të këtij viti "Tirana International Airport" bëri blerjen e dy pajisjeve të reja X-Ray, që kombinojnë teknologjinë e fundit në fushën e skanimit dhe kontrollit të pasagjerëve dhe bagazheve. Njëkohësisht, duke qënë se numri i pasagjerëve ka ardhur duke u rritur çdo vit, më qëllim procesimin sa më të shpejtë në kohë të tyre, pika e kontrollit të pasagjerëve është shtuar me një korridor sigurie, pra nga 3 në 4. Kjo ndihmon në lëvizjen e pasagjerëve dhe shkurton kohën e pritjes në rradhë, sidomos gjatë sezonit turistik. Pajisjet e reja janë të testuara nga qendra të miratuara testimi nga ECAC dhe janë brenda standardeve të kërkuara. Ato kombinojnë teknikat e pamjes Dual View dhe kanë software të dedikuar për detektimin e eksplozivëve.

Prodhuesi i pajisjeve është firma e njohur "Smiths Heimann" dhe modeli është Hi-Scan 6040, EDS CB C1. Pajisjet janë tashmë në punë dhe përdoren çdo ditë. Procedurat e kontrollit janë standard, ndërkohë që sendet elektronike dhe laptopët duhet të nxirren nga çanta e të skanohen më vete. Gjithashtu,

përdorimi i teknologjisë dual-view mundëson një pamje më të qartë për operatorët e skanerit dhe jep një imazh shumë më të qartë të çantave dhe bagazheve, duke rritur mundësinë e detektimit të artikujve të ndaluar për transport apo për t'u futur në zonat e kufizuara të sigurisë.

Foto:
pajisja e skanerit në Aeroportin Ndërkombëtar Nënë Tereza

Aviacioni në Botë

IZRAEL 3 ML. SULME KIBERNETIKE NDAJ SISTEMEVE TË AEROPORTIT

Autoritetet Izraelite kanë vendosur të hapin një qendër për mbrojtjen kibernetike në "Aeroportin Ndërkombëtar Ben Gurion", për shkak të rritjes dramatike të sulmeve kibernetike ndaj sistemeve të aeroportit. Sipas të dhënave nga autoritetet, sulmet kibernetike në ditë shkojnë në 3 milion, pjesa më e madhe e tyre (spame) që gjithashtu ju dërgohen edhe kompjuterëve të tjerë në Botë, ndërsa sulme direkte drejt aeroportit janë 250 në ditë. Objektivat kryesore janë sistemi i bagazheve, dritat e pistës, sistemet e komunikimit që përdorin kontrollorët e

trafikut etj. Sipas autoriteteve procedurat janë që nëse një kompjuter infektohet, menjëherë shkëputet lidhja me sistemin e aeroportit. Autoritetet parashikojnë një rritje të madhe të sulmeve në vitin që vjen, duke e kthyer sigurinë kibernetike ndër më të rëndësishmet në aviacion.

ANGLI RITET NUMRI I KRIMEVE NË AEROPORTE

Në 2 vitet e fundit në disa aeroporte ndërkombëtare në Angli, janë regjistruar rritje të mëdha të numrit të krimeve që nuk lidhen me terrorizmin. Vetëm gjatë këtij viti janë 5,234 më shumë krime në ose përreth aeroporteve të Anglisë dhe Uellsit, krahasuar me 2,432 në vitin 2015. Krime që lidhen me vjedhjen e automjeteve dhe sulmet me thika janë ato që kanë shënuar një rritje të madhe. Policia thotë se ndodh shpesh herë të sekuestrojnë thika dhe armë të tjera të vogla që janë të lejuara për vetëmbrojtje. Aeroporti me numrin më të lartë të krimeve

është ai i Stanstead me 721 në 5 muajt e parë të 2018. Në total janë zbuluar 434 raste kur persona të ndryshëm kishin armë me vetë në 3 muajt e parë të 2018, ndërsa në gjithë vitin 2017 shifra shkon në 890. Stanstead edhe pse është aeroporti i 4-t në Angli për sa i takon trafikut ajror,

regjistron me shumë krime, me 718 gjatë 2017. Nga të dhënat e policisë rezulton se një teknikë e re është vjedhja e automjeteve ose pjesëve të tyre, çfarë e ka bërë të pamundur kapjen e të gjithë shkelësve të ligjit. Në disa raste nga videot ka rezultuar se shumë hajdutë i vjedhin makinat në më pak se 60 sekonda. Por pavarësisht problemeve që lidhen më krimin e rrugës, aeroportet në Angli dhe Uells janë ndër më të sigurtët në Botë.

SHBA GATI TEKNOLOGJIA QË DO LEJOJË LËNGJET NË BORD

Drejtuesit e Aeroportit të Los Angelesit në SHBA, do të fillojnë brenda muajit shtator aplikimin e një teknologjie që ju lejon pasagjerëve që të mbajnë lëngje dhe kategoritë e tjera të këtij lloji mbi 100 ml. Pajisjet janë testuar me efikasitet dhe kanë mundur të

krijojnë një imazh 3D, të përmbajtjes së asaj që ndodhet në valixhen e dorës. Teknologjia e re e quajtur CT, kryen skaner x-ray dhe nxjerr me detaje përmbajtjen e llojit të lëngut që një pasagjer do të ketë në valixhen e dorës. Kjo teknologji është e njëjta që përdoret edhe në fushën e mjekësisë. Në shumë aeroporte të Botës skanimi i valixheve të dorës në pjesën më të madhe bëhet me teknologji 2D, çfarë e bën të pamundur shikimin me detaje të asaj që përmban valixhja.

SHBA, ÇMIM PËR PUNONJËSIT QË PUNOJNË PREJ 45 VJETËSH NË KOMPANI

American Airlines që është edhe kompania më e madhe në Botë, ka vlerësuar me një çmim të veçantë 43 punonjësit që kishin punuar për të prej më shumë se 45 vjetësh. Mes tyre kishte edhe 400 të tjerë që punojnë për kompaninë prej 43 vjetësh, në Çikago. Kompania zgjodhi pikërisht Çikagon pasi ka në të edhe hub e vet në "Aeroportin Ndërkombëtar të O'Hares". Çmimin më të veçantë e mori ish stjuardesa Mary Michell Ueggen, e cila kishte punuar për kompaninë prej 50 vjetësh. Ajo tha se e kishte dashuruar punën e saj që nga fluturimi i parë në vitin 1958. Nga të dhënat që ka kompania të gjithë punonjësit që kanë mbi 40 vite punë në kompani, kanë një kontribut që shkon në 11 mijë vjet. CEO i kompanisë tha se shumë persona që kanë ardhur në këtë kompani nuk kanë e kanë ndryshuar atë, pasi kanë gjetur qëndrueshmëri financiare.

KINË I HAPET RRUGË INVESTIMEVE PRIVATE NË AVIACION

Zyrtarët në Kinë, kanë prezantuar planin e tyre të ri, për të investuar në 28 aeroporte me një vlerë që shkon në 16 miliard dollarë. Fokusi kryesor i autoriteteve do të jenë projektet e mirëmbajtjes dhe droneve për ta bërë këtë sektor të transportit në Kinë ndër më kompetitivët në Botë. Autoritetet thanë se po kërkojnë investitorë privatë për këtë sipërmarrje të rëndësishme. Nga të dhënat zyrtare rezulton se Kina është një nga tregjet me rritjen më të madhe në aviacion dhe me prespektivë shumë të madhe edhe për t'ia kaluar SHBA-së.